

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
Characteristics of School Administrators in 21st Century Under
the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi

ธีรพงศ์ จิตเจริญ¹ และ ประเมศร์ กลิ่นหอม²

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี^{1,2}

Thiraphong Chitchaloen¹ and Poramet Klinhom²

Kanchanaburi Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author; Email: suriya9eiei@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 308 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ระดับมากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมาคือด้านการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านนักสร้างสรรค์ ด้านนักการสื่อสาร ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

* ได้รับบทความ: 4 กรกฎาคม 2566; แก้ไขบทความ: 11 มีนาคม 2567; ตอปรับตีพิมพ์: 21 มีนาคม 2567

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีวิสัยทัศน์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: คุณลักษณะ; ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

Abstract

This research aimed to study and compare the characteristics of school administrators in 21st century under the secondary educational service area office Kanchanaburi classified by school size. The sample was 308 teachers in the secondary educational service area office Kanchanaburi, selected by stratified random sampling classified by school size. The research instrument was a 5-level rating scale, to collect data which were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and Scheffe's pair comparison at statistical significance of 0.05.

The findings:

1. The level of the characteristics of school administrators in 21st century under the secondary educational service area office Kanchanaburi was high overall and in separate aspects as written in descending order: vision, academic leadership, Creativity, Communication, Innovation and Technology Management and participative management.

2. The comparison of the characteristics of school administrators in 21st century under the secondary educational service area office Kanchanaburi classified by school size showed that overall, there was no statistically significant difference at the 0.05 level. with statistical significance at the 0.05 When considering each aspect, it was found that the vision was significantly different at the 0.01 level.

Keywords: Characteristics; School Administrators In 21st Century; The Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi

บทนำ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในการปฏิวัติอุตสาหกรรมได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล (digital age) ที่กำลังเกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กิจกรรมหรือธุรกิจต่าง ๆ จะต้องแข่งขันกันด้วยความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม นำพาให้เกิดโลกใหม่ที่เผชิญกับรูปแบบของงานที่กำลังพัฒนา หรือเผชิญกับวิธีการทำงานร่วมกันในภารกิจต่าง ๆ ซึ่งในศตวรรษที่ 21 นี้เป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนไทยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และด้านการศึกษา (จุฬามาส จันทรมณี, 2563 : 12)

การศึกษาเป็นสิ่งที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งการจัดการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารมีการนำมาใช้ในการจัดการศึกษาโดยช่วย พัฒนาการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น การเรียนการสอนจะเปลี่ยนแปลงไป เกิดกระบวนการ เรียนรู้แบบใหม่ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรใหม่ ๆ ให้ทันสมัย ผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนด้านวิชาหลัก และทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ซึ่งผู้บริหาร จะต้องจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่กับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ส่งเสริม ให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วาสนา สุดหนองบัว, 2564 : 164)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (2564 : 61) เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษา มีภารกิจหลักในด้านการส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการศึกษา ขึ้นพื้นฐานของจังหวัดกาญจนบุรีอย่างทั่วถึงให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีประเพณีประสงคที่เกี่ยวกับ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาประการหนึ่งว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้ มีความรู้จรรยาบรรณตาม มาตรฐานวิชาชีพ และหลักธรรมาภิบาล การที่ผู้บริหาร สถานศึกษาจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี กำหนดไว้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 แต่ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนมีคุณลักษณะไม่พึงประสงค์บางประการ เช่น ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เต็มตามศักยภาพในสถานศึกษาที่ตนบริหารงานอยู่อาจจำเป็นต้องไปช่วยราชการที่สำนักงานเขต หรือ ย้ายสับเปลี่ยนโรงเรียน ขาดคุณธรรมในการบริหาร ขาดความยุติธรรม ทำให้องค์กรเกิดความขัดแย้ง จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ยังส่งผลให้เกิดปัญหาในการบริหาร สถานศึกษา นอกจากนี้ยังส่งผลให้ขาดการยอมรับจากครูผู้ปฏิบัติงานและชุมชนอีกด้วย (จตุพร ชาขุนทด, 2564 : 4)

จากความเป็นมาและความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์สำหรับผู้บริหาร เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาของตนและเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา มีขอบเขตครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของ เบนนิส (Bennis, 2000 : 23) แมกนุสัน (Magnuson, 2001 : 190) อีแลนด์ (Eland, 2010 : 304) และชัยยงค์ เพาพาน (2559 : 301-312) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านนักสร้างสรรค์ ด้านการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านนักการสื่อสาร และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 1,549 คน จากสถานศึกษาจำนวน 28 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 308 คน การกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาปัจจุบันและขนาดของสถานศึกษา จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี

3.2 คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 จำนวน 2 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 จำนวน 28 ข้อ และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 308 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัยทางออนไลน์ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

5.2 การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) โดยภาพรวมรายด้าน รายข้อ และภาพรวมทุกด้าน

5.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.49	0.37	มาก
2. ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.45	0.38	มาก
3. ด้านนักสร้างสรรค์	4.46	0.41	มาก
4. ด้านการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.48	0.41	มาก
5. ด้านนักการสื่อสาร	4.46	0.46	มาก
6. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.45	0.43	มาก
รวมเฉลี่ย	4.46	0.32	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านนักสร้างสรรค์ ด้านนักการสื่อสาร ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ขนาดสถานศึกษา						F	Sig.
	สถานศึกษา ขนาดกลาง		สถานศึกษา ขนาดใหญ่		สถานศึกษา ขนาดใหญ่			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.19	0.26	4.50	0.38	4.54	0.36	14.33**	0.000
2. ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.41	0.41	4.48	0.39	4.43	0.37	0.76	0.471
3. ด้านนักสร้างสรรค์	4.42	0.39	4.46	0.43	4.47	0.40	0.25	0.783

4. ด้านการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.46	0.29	4.47	0.41	4.48	0.43	0.04	0.957
5. ด้านนักรการสื่อสาร	4.48	0.31	4.53	0.44	4.40	0.50	2.47	0.087
6. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.48	0.41	4.48	0.50	4.42	0.36	0.70	0.499
รวมเฉลี่ย	4.41	0.28	4.49	0.36	4.46	0.28	0.98	0.377

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีวิสัยทัศน์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ ดังตารางที่ 3

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	สถานศึกษา ขนาดกลาง (Sig.)	สถานศึกษา ขนาดใหญ่ (Sig.)	สถานศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ (Sig.)
		4.19	4.50	4.54
สถานศึกษาขนาดเล็ก	4.19	-	-0.31** (0.000)	-0.35** (0.000)
สถานศึกษาขนาดกลาง	4.50	-	-	-0.04 (0.635)
สถานศึกษาขนาดใหญ่	4.54	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการมีวิสัยทัศน์ ระหว่างสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และระหว่างสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือสถานศึกษาขนาดกลางผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติด้านการมีวิสัยทัศน์น้อยกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แต่สถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 เหมาะสมกับบริหารจัดการงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดนโยบาย วิธีการดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณินันท์ กิจวิธิ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลานนา รักงาม (2562) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา สุธหนองบัว (2564) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตวิทย์ประชากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เขต 6 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีวิสัยทัศน์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีแต่ละแห่ง มีวิสัยทัศน์ที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาตลอดจนการบริหารสถานศึกษาที่เป็นระบบชัดเจนเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีโดยสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจในการทำงานได้ง่าย สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมาร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันรับผิดชอบ ด้วยความเต็มใจ จึงทำให้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณินันท์ กิจวิธิ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลานนา รังงาม (2562) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่าง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ นามอยู่ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำแนกตามอายุและระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ควรใช้เป็นแนวทางในการสำรวจและพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สามารถนำข้อมูลนำมาใช้สำหรับพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรมีการศึกษาเรื่องแนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ก่อให้เกิดองค์ความรู้ซึ่งเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านนักสร้างสรรค์ ด้านการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านนักการสื่อสาร และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- คณินนิตย์ กิจวิธิ. (2561). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จตุพร ชาขุนทด. (2564). คุณลักษณะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- จุฑามาส จันทรมณี. (2563). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาบุคลากรยุคดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. NATIONAL EDUCATION CONFERENCE 1st Educational Management for Local Development towards ASEAN Community New Direction in the 21st Century, 59(9), 301-312.

- ลานนา รักงาม. (2562). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วาสนา สุธหนองบัว. (2564) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สหวิทยาเขตวิทยปรางกร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เขต 6. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรินทร์ นามอยู่. (2564). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. (การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Bennis, W. G. (2000). *Origins and Prospects*. Massachusetts: Addison-Wesley.
- Eland, G. C. (2023). The 21st Century Principal. Retrieved from <http://connectedprincipals.com/archives/1663>.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Magnuson, W. C. (2001). *The Characteristics of Successful School Business Managers*. Dissertation Abstracts International. California: University of Southern California